

Examen Auditing

Zaterdag 1 februari 2014

Prof. Dr. M. Willekens

Katholieke Universiteit Leuven

Naam: _____

Voornaam: _____

Studierichting: _____

Instructies:

1. Het examen bestaat uit zes vragen. Beantwoord alle vragen **enkel** op de daartoe voorziene plaats (dus **niet** op de achterkant, die mag wel gebruikt worden als klad). De examenbundel mag niet losgemaakt worden.
2. Indien je het nodig vindt om een assumptie te maken bij het beantwoorden van een vraag, vermeld deze assumptie dan duidelijk.
3. U krijgt 3 uur tijd om het examen op te lossen.
4. Het examen moet worden opgelost in het Nederlands maar specifieke Engelse termen mogen natuurlijk worden gebruikt.
5. Het gebruik van hulpmiddelen (bv. Rekenmachines, woordenboeken, ...) is **niet** toegelaten. Enkel schrijfgerief is toegelaten.

Veel succes!

VRAAG 1: MEERKEUZEVRAGEN

Er is telkens één van de vier beweringen fout, schrijf de foutieve bewering in de tabel (schrijf A,B,C of D in hoofdletters). Gebruik de tabel enkel voor je definitieve antwoord, werk eerst in het klad! Er wordt een **giscorrectie** toegepast van -0,25 per foutief antwoord.

REEKS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ANTW.										

Reeks 1

- (a) Bijkomende regulering van het auditberoep is aangewezen indien de kwantiteit of kwaliteit van de auditdiensten niet in overeenstemming is met datgene wat sociaal wenselijk is.
- (b) Auditstandaarden zijn een voorbeeld van ex ante regulering van het auditberoep.
- (c) Vaagheid in de auditstandaarden leidt altijd tot lagere auditkwaliteit.
- (d) Juridische vervolging van de auditor omwille van een professionele fout is een voorbeeld van ex post regulering van het auditberoep.

Reeks 2

- a) Een walkthrough test die een document volgt vanaf het ontstaan tot de beschikking wordt ook cradle-to-grave test genoemd.
- b) Als een controletest een afwijking detecteert dan leidt dit tot een onthoudende verklaring.
- c) Bij het gebruiken van confirmaties door derden moet de auditor een tradeoff maken tussen betrouwbaarheid en kostprijs.
- d) Een mogelijke risicorespons-strategie is het aanvaarden van een risico.

Reeks 3

- a) Het beperken van de toegang tot de voorraden is een voorbeeld van een controleactiviteit.
- b) Een beschrijving van het interne controlesysteem (ICS) kan gebeuren in volgende vormen: beschrijvend, gesystematiseerd of aan de hand van een vragenlijst.
- c) Het opstellen van een flowchart is een techniek om in kaart te brengen welke aanpassingen nog uitgevoerd zijn aan de proef- en saldi balans tussen jaareinde en het afleveren van de auditopinie.
- d) De eerste fase van de evaluatie van het ICS bestaat o.a. uit het uitvoeren van proceduretests.

Reeks 4

- a) Substantieve testen zijn procedures die dienen om monetaire fouten die de juistheid van de jaarrekening rechtstreeks beïnvloeden te testen.
- b) Tijdens de testfase van de audit zijn analytische procedures verplicht om detailtesten te beperken.
- c) Tegenover de managementbewering "rechten en verplichtingen" staat enkel een auditdoelstelling voor saldi.
- d) Tijdens de eindfase van de audit is het secundair doel van analytische procedures de continuïteit te evalueren.

Reeks 5

- a) Indien geen boekhouding aanwezig is, stelt de auditor een rapport van niet-bevinding op.
- b) Bij onenigheid tussen het management en de auditor, zal deze een onthoudende verklaring afleveren.
- c) Een toelichtende paragraaf kan zowel bij een verklaring zonder voorbehoud als een verklaring met voorbehoud bijgevoegd worden.
- d) Bij een 'limitation of scope' kan de auditor een verklaring met voorbehoud afleveren.

Reeks 7

- a) De overtuigingskracht van bewijsmiddelen wordt bepaald door de relevantie, competentie, tijdigheid en hoeveelheid ervan.
- b) Het auditrisicomodel is een multiplicatief model.
- c) Een hoger gepland detectierisico betekent dat meer bewijsmateriaal moet worden verzameld.
- d) Een belangrijk verschil tussen fysische tellingen en documentatie is de inherente waarde van het bewijs.

Reeks 8

- a) Vanuit de verzekeringstheorie worden auditoren als deep pockets beschouwd.
- b) Ontoereikende standaarden en ontoereikende performantie van de auditor kunnen oorzaak zijn van de audit performance gap.
- c) Het nut van auditing kan benaderd worden vanuit een agency vraag, een informatie vraag en een verzekeringsvraag.
- d) De effectiviteit van de interne controle is een criterium van relevantie van bewijsmateriaal.

Reeks 9

- (a) Ratio-analyse en benchmarking ten opzichte van de belangrijkste concurrenten kan inzicht verschaffen in de prestaties van de onderneming.
- (b) Het uitvoeren van analytische procedures in de planningfase heeft als primair doel om de activiteit van de klant te begrijpen en de continuïteit te evalueren.
- (c) Analytische procedures zorgen voor een beperking van gedetailleerde audit testen.
- (d) Het uitvoeren van analytische procedures in de eindfase heeft als primair doel om mogelijk fouten te identificeren en als secundair doel om de continuïteit te evalueren.

Reeks 10

- (a) Het onderzoek van Numan en Willekens (2012) over 'spatial competition in the audit market' is gestaafd door de economische theorie van Hotelling over gedifferentieerde producten.
- (b) Het onderzoek van Dutilleux, Francis en Willekens (2012) over 'the spillover of SOX on earnings quality in non-US jurisdictions' toont aan dat voor Belgische ondernemingen die een dochteronderneming zijn van Amerikaanse ondernemingen de jaarrekeningkwaliteit van de Belgische dochteronderneming hoger is in de periode na SOX ten opzichte van de periode voor SOX.
- (c) Het onderzoek van Francis and Wang (2008) over 'The joint effect of investor protection and Big4 audits on earnings quality around the world' maakt gebruik van het La Porta framework dat de link legt tussen het beschermklimaat voor investeerders en institutionele aspecten zoals 'legal tradition', 'disclosure requirements' en 'public enforcement'.
- (d) Het onderzoek van Bruynseels, Knechel en Willekens (2011) over 'auditor differentiation, mitigating management actions, and audit-reporting accuracy for distressed firms' concluderen dat er een hogere kans is op auditrapporteringsfouten m.b.t. going-concern indien de auditor een industrie specialist is en er strategische management turnaround initiatieven worden genomen door de onderneming.

VRAAG 2: OEFENING AUDITBEWIJS, -TEST EN AUDITDOELSTELLINGEN

Hieronder worden vijf auditprocedures beschreven. Bepaal voor elke auditprocedure:

- a. Welk type **bewijsmiddel** gebruikt wordt
- b. Welk type **audittest** gebruikt wordt
- c. Welke **auditdoelstelling** van toepassing is. Indien meerdere doelstellingen van toepassing zijn, kiest u er **één** uit. Meerdere doelstellingen noteren, zal altijd beschouwd worden als gokken en wordt foutief aanzien.

1. Stuur op jaareinde bevestigingsbrieven uit naar de voornaamste klanten om na te gaan of hun openstaand saldo correct is.

Type bewijsmiddel: _____

Type audittest: _____

Auditdoelstelling: _____

2. Ga tijdens de stocktelling op jaareinde na welke goederen al zeer lang in het magazijn aanwezig zijn (traag roterende voorraad) door bevraging van de hoofdmagazijnier.

Type bewijsmiddel: _____

Type audittest: _____

Auditdoelstelling: _____

3. Controleer voor 25 willekeurige aankopen of de prijs op de factuur overeenstemt met de prijs op de bestelbon en de hoeveelheid op de factuur overeenstemt met de hoeveelheid op de leveringsbon (three-way-match).

Type bewijsmiddel: _____

Type audittest: _____

Auditdoelstelling: _____

4. Tel op jaareinde 20 items van de voorraad afgewerkt product, vertrekkende van de aanwezige voorraad die je aantreft in het magazijn (floor-to-list).

Type bewijsmiddel: _____

Type audittest: _____

Auditdoelstelling: _____

5. Controleer voor 25 willekeurige verkopen voor twee verschillende maanden doorheen het boekjaar of de toegekende korting op de factuur overeenstemt met de contractueel overeengekomen hoeveelheidskortingen voor de specifieke klanten in de steekproef voor de desbetreffende maanden.

Type bewijsmiddel: _____

Type audittest: _____

Auditdoelstelling: _____

VRAAG 3: OEFENING INTERNE CONTROLE

Hieronder worden vijf interne controle procedures beschreven. Bepaal voor elke procedure:

- a. Welke **controleactiviteit** uitgevoerd wordt
  - b. Welke **transactiecyclus** het betreft
  - c. Welke **auditdoelstelling** van toepassing is. Het is mogelijk dat meerdere doelstellingen van toepassing zijn, in dat geval kiest u er **één** uit. Meerdere doelstellingen noteren, zal altijd beschouwd worden als gokken en wordt foutief aanzien.
-
1. Bij investeringsbeslissingen in materieel vast actief voor bedragen boven 3 miljoen euro is steeds de goedkeuring van de European CFO en European CEO vereist.

Type controleactiviteit: _____

Transactiecyclus: _____

Auditdoelstelling: _____

2. Bij het ingeven van een inkomende bestelbon geeft een IT applicatiecontrole een automatische melding wanneer een kwantiteit boven 1.000 ingegeven wordt. Er verschijnt een pop-up "Uitzonderlijk hoge kwantiteit. Gelieve na te kijken!"

Type controleactiviteit: _____

Transactiecyclus: _____

Auditdoelstelling: _____

3. Alle nieuw in dienst getreden personeelsleden dienen op de eerste werkdag hun contract te ondertekenen en geregistreerd te staan in het ERP systeem SAP alvorens de werkzaamheden te mogen aanvangen.

Type controleactiviteit: _____

Transactiecycclus: _____

Auditdoelstelling: _____

4. Alle kasontvangsten uit de verschillende winkels worden per regio samengebracht in één centrale kluis met een toegangsgleuf zodat deze kluis niet geopend kan worden door het personeel.

Type controleactiviteit: _____

Transactiecycclus: _____

Auditdoelstelling: _____

5. Maandelijks voert het bedrijf cycle counts uit om na te gaan in hoeverre de aanwezige voorraad in het magazijn afwijkt van de geregistreerde voorraad in het systeem.

Type controleactiviteit: _____

Transactiecycclus: _____

Auditdoelstelling: _____

VRAAG 4: ONDERZOEKSPAPER

In de context van interne controle werd de paper "Accruals quality and internal control over financial reporting" (Doyle et al., 2007) besproken.

a) Welke hypothesen werden er getest in deze paper?

b) Wat zijn de resultaten van dit onderzoek?

c) In welke institutionele omgeving werd dit onderzoek uitgevoerd?
Waarom is dit onderwerp relevant in deze omgeving?

d) In het hoorcollege werd gezien dat het management van een onderneming verantwoordelijk is om een adequaat interne controlesysteem te ontwikkelen. Het COSO rapport geeft vijf componenten weer van de interne controlestructuur. Geef de vijf componenten en bespreek ze **bondig**.

1. _____
_____

2. _____
_____

3. _____
_____

4. _____
_____

5. _____
_____

VRAAG 5: AUDITRAPPORTERING: GOING-CONCERN OPINIES

1. Welk type auditrapport zal, in de Belgische context, afgeleverd worden indien er een belangrijke onzekerheid bestaat over de continuïteit van de onderneming?

Noot: Het is toegestaan om uw antwoord op deze vraag in een tabelvorm weer te geven.

2. Wat verstaat men onder een type I-fout en een type II-fout bij going-concern opinies?

---

3. Wetenschappelijk onderzoek, voornamelijk uitgevoerd in de Verenigde Staten, brengt determinanten van going-concern opinies in kaart die onderverdeeld kunnen worden in vier verschillende soorten determinanten. Geef voor elke soort determinant één specifiek voorbeeld.

1. _____

---

2. _____

---

3. _____

---

4. _____

VRAAG 6: FINANCIËLE AUDIT VAN DE JAARREKENING

Beschrijf bondig vier directe balanstesten voor de controle van de vorderingen. Geef telkens ook aan welke auditdoelstelling daarmee wordt getest.

1. _____
_____
_____

2. _____
_____
_____

3. _____
_____
_____

4. _____
_____
_____